Living the LOTUS

Buddhism in Everyday Life

1 2020

VOL. 172

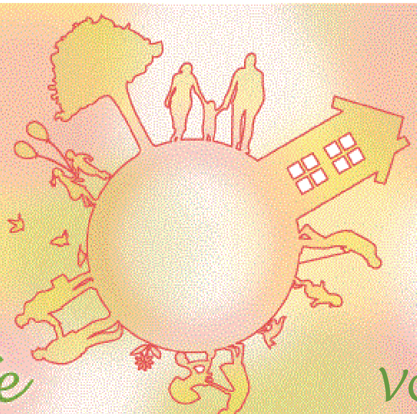

Founder's Essay

बुद्ध चेला चेतना

बुद्धत्व भनेर सहिलोसँग भनिन्छ तर कसरी बुद्धत्व खुल्छ त ?

पहिला “आफु बुद्धको चेला” हु भनेर मनदेखिनै बिश्वास गर्नुपर्छ । तेसपछी त अल्छि गरेर हुँदैन र रिसाउन पनि हुँदैन ।

मनोबिज्ञानमा “राम्रो हुन्छ भनेर सोच्यो भने राम्रो र नराम्रो हुन्छ भनेर सोच्यो भने नराम्रो हुन्छ तेसैले आफुलाई चाहिएको कुरा पाउन तेस्तैगरी सोच्नु पर्छ” भनेर भनिन्छ ।

र अर्को कुरा “बाहिर ठीक भए भित्र पनि ठीक” भनेर पनि भनिन्छ । मोरिता उपचार बिधी सुरु गरेका मोरिताले आफ्नो पहिरनलाई ध्यान दिएर भलाद्मी बनेमा “जे पायो त्यो गर्न मिल्दैन” भनेर आफ्नो मनले भन्छ भनेर भनेका छन ।

म बुद्धको चेला हु” भन्ने भाव राखेपछी जस्तो सुकै कुरा भन्ने मान्छेकोअघी पनि मुस्कुराएर” यो मान्छेलाई म उपदेश सिकाउने छु” भन्ने दयालु मनले प्रस्तुत हुन सकिन्छ ।

संस्थापकको निबन्ध ९ / १०९-११०बाट

Living the Lotus
Vol. 172 (January 2020)

प्रकाशक: रिश्शो कोसेइ काइ अंतराष्ट्रय बिभाग
फुमोन मिडिया सेन्टर २-७-१, वादा सुगीनामी कु
टोक्यो १६६-८५३७ जापान
फोन: ८१-३-५३४१-११२४
फ्याक्स्: ८१-३-५३४१-१२२४
इ-मेल्: living.the.lotus.rk-international@kosei-kai.or.jp
प्रमुख सम्पादक: कोइचि साइतो
सम्पादक: केनसुके सुज़ुकि
नेपाली संसकरण अनुवाद र सम्पादक: नविन अर्याल
सम्पादन कर्मचारी:अंतराष्ट्रय बिभाग कर्मचारी

रिश्शो कोसेइ काइ सन १९३८ सालमा संस्थापक निवानो निचिनो र नागानुमा म्योकोले सुरु गर्नुभएको शद्धर्म पुन्डरिक सुत्र र अरु दुइ सुत्र मान्ने सर्बसाधारण बुद्ध धर्मको संस्था हो । हामी बस्ने ठाउँ, काम गर्ने ठाउँमा गौतम बुद्धका उपदेशहरुको आधारलाई व्यबहारमा ल्याएर शान्तिपूर्ण संसार बनाउन चाहने ब्यक्तिहरु यो संस्थामा आबद्ध छन । अहिले अध्यक्ष निवानो निचिको र हामी बौद्धधर्मालु सदस्यहरु राष्ट्रय अन्तराष्ट्रय स्तरमा अरु धर्महरु या परोपकारी संस्थाहरुसँग मिली बुद्धको उपदेश फैलाउन कोसिश गरिरहेका छौ । रिश्शो कोसेइ काइ सन १९३८ सालमा संस्थापक निवानो निचिनो र नागानुमा म्योकोले सुरु गर्नुभएको शद्धर्म पुन्डरिक सुत्र र अरु दुइ सुत्र मान्ने सर्बसाधारण बुद्ध धर्मको संस्था हो । हामी बस्ने ठाउँ, काम गर्ने ठाउँमा गौतम बुद्धका उपदेशहरुको आधारलाई व्यबहारमा ल्याएर शान्तिपूर्ण संसार बनाउन चाहने ब्यक्तिहरु यो संस्थामा आबद्ध छन । अहिले अध्यक्ष निवानो निचिको र हामी बौद्धधर्मालु सदस्यहरु राष्ट्रय अन्तराष्ट्रय स्तरमा अरु धर्महरु या परोपकारी संस्थाहरुसँग मिली बुद्धको उपदेश फैलाउन कोसिश गरिरहेका छौ ।

Living the Lotus-Buddhism in Everyday life (शद्धर्म पुन्डरिक सुत्र - दैनिक जिवनमा बुद्ध धर्म) भन्ने शिर्षक हाम्रो दैनिकिमा बुद्धको उपदेश कसरी प्रयोग गर्न सकिन्छ भन्ने कुरा बुझाउन, जसरि हिलोमा पनि कमल फकृयको हुन्छ तेस्तै हाम्रो जिवन राम्रो र उधेष्यमुलक होस भन्ने कामना सहित राखिएको हो । यो पत्रीका पढेर संसार मनिसहरुको जिवनमा बुद्धको उपदेश उपयोग गर्नकोलागि ईन्टरनेटमा राखिएको छ ।

President's Message

साचो आफुमा फर्किऔ

by Rev. Nichiko Niwano
President of Rissho Kosei-kai

यो एक बर्ष के गर्ने त ?

नयाँबर्षको शुभकामना छ ।

नयाँबर्षमा उपयुक्त एक जापानि कबिता छ ।

“कुनै रुप नभएको भन्ने एक बर्षको समय हाम्रोअघी सम्बृद्धरुपमा छाएको छ” (सातो सातारो) । कबितामा जस्तै नयाँबर्षमा हामीमा भरिपूर्ण नयाँ “समय” फैलिएको छ ।

अनी यो नयाँबर्षलाई साचो सम्बृद्धी बर्ष बनाउन अरुले होईन आफुले गर्ने हो । हामीले भेट्ने मान्छे र सबैथोक आफ्नो कर्मले गर्दा हुने हो । अझ भन्दा आफुभन्दा टाढाटाढको कुरा पनि सबै आफुसङ संबन्धित कुरा हो भनेर लिएमा यो बर्ष कस्तो हुने हो आफुमा नै भर पर्ने छ ।

तेसपछी यो बर्ष आफुलाई कसरी बिकास गर्ने भन्ने कुरा पनि महत्वपुर्ण छ ।

सद्धर्म पुन्डरिकको “सबैलाई ब्याकरण अध्याय”मा बुद्धले आफ्ना छोरा राहुल र आफ्ना सहयोगी आनन्दलाई “पक्कै बुद्ध बन्ने छौ” भन्ने ब्याकरण प्रादन गरेको कुरा छ । राहुललाई ब्याकरण प्रदान गर्दा शाक्यमुनिले “राहुलले यो सँगठनको लागी धेरै काम गरेका छन” भनेर प्रसन्सा गरेका छन । बुद्ध धर्मशास्त्री भनेर चिनिने मासुतानी फुमिओले राहुलको बारेमा उनि न सरिपुत्त जत्तिका ज्ञानी त थिए न पुर्ण जती राम्रो बोल्न सक्ने तर “ राहुलले अरुको मद्दत र आफ्नै मेहेनतले सँगठनको ब्यब्स्थापनको निपुण कर्म गरेर ध्यानी बन्न पुगे” भनेर भनेका छन ।

सरिपुत्त या पुर्णको जस्तो बुद्धी भएकाहरुलाई आदर गरिन्छ तर साथै तेस्तो नभए पनि अरुकुरामा निमपुण भएका राहुल जस्तोलाई मान्ने म मात्र होईन होला । र हाम्रो बिकासको बारेमा सोच्दा राहुलको जस्तो मेहेनतको बारेमा पनि सोच्न पर्ने हुन्छ ।

बिनम्र र भद्र

बुद्धको सँगठनमा उमेर या जातभात जे भए पनि भिक्षु भएको समय धेरै भएकोबाट मन्दिर प्रयोग गर्ने अनुमती थियो ।

शाक्यमुनी र राहुल जेतवन बिहारमा हुँदाको कुरा हो यो । राहुल भन्दा अघी भिक्षु भएकाहरु त्यहाँ पुगे । राहुलले तुरुन्तै आफ्नो कोठा उनिहरुलाई दिए र आफ्नो कोठा भएन । उनि शाक्यमुनिको कोठा अघी गएर बसे ।

र जब राहुल त शाक्यपुत्र हुन भन्ने थाहापाएपछी अरुहरुले इर्श्याले उनको दान भाडोमा ढुङ्गा हालिदिने, पिट्ने जस्ता काम गरेका थिए भनेर भनिन्छ । तर तेस्तो गर्दा पनि राहुलले केहि भनेनन ।

“सँगठन ब्यबस्थापन नै सर्बश्रेष्ठ” नै राहुलको उपमा थियो । तर तेसो भनिएको पनि उनिले सरिपुत्त जस्ता अग्रजको कुरा सुनेर बिनम्र र भद्र भएर अरुले नदेख्दा पनि उपदेशको अभ्यास गर्दा ले नै हो जस्तो लाग्छ । शाक्यमुनिको जेठो छोरा राहुलले दरबारमा हुँदा पितालाई “दरबारको सम्पती मलाई दिनुस्” भनेका थिए रे तर भिक्षु बने पछी मन परिवर्तन गरेर “बिनम्र र भद्र बन्छु” भनेर भक्ती गर्दागर्दा “सँगठन ब्यब्स्थापन” गर्ने, मतलब यो नै राहुलको मेहेनत थियो ।

पछी राहुलमा सम्पतिको लोभ, आफ्नो अवस्था देखेर कटाक्ष र शाक्यमुनिको पुत्र भन्ने घमन्ड केहि पनि थिएन । “सँगठन ब्यबस्थापान” गर्दा राहुल जोसुकैमा पनि बुद्धत्व हुन्छ भन्ने आभारिपन बुझेर, लोभ, कटाक्ष र घमन्डबाट टाढा भएर “साचो आफु” मा फर्केका थिए भन्ने कुरा हो ।

अनी जोसुकै पनि साचो आफुमा फर्किन सक्छ । हामी सबैको बिनम्रता र भद्रता बुझेर एकदिन भनेको एक जिवन हो भनेर सक्दो खुशीसाथ यो बर्ष बिताऔ ।

From *Kosei*, January 2020

अरुको कुरा सुन्ने

रिश्शो कोसेइ काइ
ताईवान, चेन आन सि

यो प्रवचन २०१९ नोवेम्बर ९मा ताईवान मन्दिरमा संस्थापकको जन्मजयन्तिमा गरिएको हो ।

संस्थापकको जन्मजयन्तिको पुण्य अवसरमा मलाई बोल्न दिनुभएकोमा धेरै धन्यवाद छ ।

म २००७मा यहाँ आएको हु । तर खासै केहि कारण थिएन र केहि समयपछी मलाई मिचिबिकी गरेकोले यो कोसेइ काइ छोड्नुभयो । म उहासँग पुजामा आउथे तर एक दिन मैले उहाको ब्यागबाट १०००एन चोरे भन्ने आरोप लाग्यो । तेही भएर उहाले छोड्नु भएको हो कि ? मैले पनि छोडे भने मेरो आरोप साबित हुन्छ भनेर छोडिन । मलाई लागेको आरोप केहि बर्षसम्म पनि गएन तर एकदिन पक्कै सत्य साबित हुन्छ भन्ने बिश्वासले मैले यहाँ छोडिन ।

र मलाई यहाँको उपदेश पनि सिक्न मन लागेको थियो । तर मैले नबुझेको कुरा सिकाउने कोहो थिएनन । तेसैले “सद्धर्म पुन्डरिकको नयाँ बुझाइ” आदी पढेर आफैले सिक्ने

ताइनान मन्दिरमा प्रवचन गर्दै चेनजी ।

कोशीस गरे तर उपदेश र आफुमा भएको कुरा जोड्न सकिन । पोहोरसाल यहाँको रेबरेन्ड हिरोसेबाट सद्परिभुत बोधिसत्व बारेमा धेरै चोटी शिक्षा पाए र मैले पढेको किताबको बारेमा पनि सिकाउनुभयो । र यसरी पहिलाभन्दा उपदेश बुझ्न थाले तर अझै नबुझेका कुरा धेरै थिए ।

तेसपछी मैले प्रमुखको काम गर्न थाले । यो काम सिक्दै गर्दा पोहोर अक्टोबरमा प्रशिक्षक लाईसेन्स लिने पनि भए । यो प्रक्षिशणको लागी टोक्यो ताइतोकुमा तालिममा जादा प्रमुख भएर कसरी अरुको मद्दत गर्ने भन्ने कुरा बुझ्न थाले ।

प्रमाणपत्र बितरण समरोहमा मन्त्र पढ्दा मेरो आखा अघी लडाईंमा मरिएका हजुरबा प्रकट हुनुभयो र मेरो आखाबाट आसु रोकिएन । उहा मैले समुन्द्रको सतहमा हुनुभएको देखे । मन्त्रपछी होजामा साइतोजिले “यो लाईसेन्स पाएर तिमीले प्रमुख भएर आफुभन्दा अघी बढ्न जरुरी छ” भनेर भन्नुभयो । म धेरै आभारी भए र ताईवान फर्केपछी म नयाँरुपमा भक्ती गर्दै जान्छु भनेर प्रण गरे ।

हजुरबा लडाईंमा जापानि सेनाले समातेर मारिनुभएको थियो तर कसरी कहाँ भन्ने थाहा थिएन । म ताईवान फर्कनुअघी जापानको यासुकुनी मन्दिर गएर हजुरबाको बारेमा सोधे तर कुनै सुचना बिना थाहा पाउन गाह्रो छ भनेर भनियो । मैले आफ्नो ठेगाना लेखेर घर फर्के । अध्यक्षले सधै पितृलाई पुज्नु भन्नुहुथ्यो तेसैले पितृनामकरण गर्न मन लाग्यो । तर निबेदन दिन सकिन । देश फर्केपछी निबेदन

दिए तर "प्रशिक्षको लाईसेन्स पाएको तिमी आफैले पित्री नामकरण गर" भन्ने जवाफ आयो।

र मैले आफैले हजुरबाको पित्री नामाकरण गरे र तोरण बनाए। र तेस्लाई मैले यासुकुनी मन्दिर पठाए। र तेस्को ३ हफ्तापछी हजुरबा कहाँ कसरी मारिएको हो भन्ने कुराको चिट्ठी आयो । उहा ३५ बर्षमा फिलिपिनमा मारिएको भन्ने थाहा भयो। र मैले भक्ती गरेको र पित्री नामाकरण गरेकोले यो कुरा थाहा भएको हो जस्तो लाग्यो । र किन मन्त्र पढ्दा हजुरबा मेरो आखामा आउनुभएको थियो त्यो पनि थाहा भयो जस्तो लाग्यो। मेरो बुवा सानो हुँदा उहा सबै छोडेर लडाईमा मारिएको ७० बर्ष सम्म अत्तोपत्तो नभै उहा समुन्द्रको सतहमा रहनुभएको सोच्दा कती बलियो हुनुहुदो रहेछ भन्ने कुरा मलाई लाग्यो।

मलाई चोरेको आरोप लागेको कुरा मैले बिर्सेको थिइन र मैले माफ गरेको पनि थिइन। तर हजुरबाको कुरा थाहा पाए पछी सहनसिलताको बारेमा बुझे र यो सबै बुद्धको काम हो भन्ने सोच्न थाले। तेसो गर्दा अहिले सम्म थाहा नपाएको मुक्ती पाए । र म जापानको प्रमाण पत्र समाहरोहभन्दा अघिको दिन बाइकबाट लडेको पनि सम्झिए। त्यो लडेको ठाउ मलाई चोरेको अरोप लाउनेको घर नजिक थियो, त्यो बेलामा "यो प्रमाण पत्र पाएको म आफुलाई मिचिबिकी गरेको मान्छेलाई मिचिबिकी गराउने कर्मको लागि रहेछ"भन्ने सोच आयो। र उहासँग कुरा गर्छु भनेर म उहाको घर धेरै पटक गए तर उहाको ढोका खुलेन। म अझै पनि यो कुरालाई जारी राख्छु भन्ने छ।

अघिल्लो महिनाको ११गते शाखा प्रमुख एक महिनाको लागी बाहिर जानु भयो र घर मैले हेर्ने र पुजा गर्न थाले। सधै सुत्रपाठ गरे र सद्धर्म तृपाठ सबै पढे। पहिला आफु प्रशिक्षक हुन सक्छु कि सक्दिन भन्ने डर लाग्थ्यो तर पछी मैले धेरै खुशी पाए।

र सबैमा असिम क्षमता हुन्छ र सबैमा बुद्धको जस्तै पुण्य र बुद्धी हुन्छ भन्ने बुझे। र साचो खुशी के हो भनेर धेरैलाई सिकाउनु पर्छ भन्ने कुराको महत्व पनि बुझे।

गतबर्ष यहाँ धेरै काम गर्नु भएको सेत्सुकोजी बितु भयो र ताइनान मन्दिरमा उहाको श्रादन्जली गरियो। त्यो बेलाको अनुभव अहिले पनि छ । उहाबाट मैले मानिस भएर कसिर बाच्नु पर्छ भन्ने कुरा सिकेको थिए। म परलोक हुनुभएको उहाकोअघी दुख भएकाहरुको कुरा सुनेर धर्म फैलाउछु भनेर प्रण गर्दछु।

र गतबर्ष सेप्टेम्बरमा प्रमाण पत्र पाउनु केहिअघी मेरो अग्रजको श्रीमतीलाई मिचिबिकी गरे। मेरो अग्रज जापानि भाषामा निपुण हुनाले धेरै अनुबाद गर्नुभएको छ र कोसेइ काइको धेरै काम पनि। "ताइनान कोसेइ" पुस्तकलाई चिनी भाषामा उहले नै अनुबाद गर्नुभएको हो । अहिले ९४ बर्षको उहा, ६ बर्षअघिदेखी मस्तिष्कको रोगी हुनुछ र हिंड्न सक्नुहुन्न। र सदस्य शुल्क लिने मान्छेको गल्तिले गर्दा उहलाई थाहा नभै सदस्यबाट निकालीनु भएको रहेछ। उहाले नभने पनि यहाँको सदस्य नभएको म पक्कै दुख लागेको होला जस्तो लाग्यो। कामले गर्दा उहाको स्वर्गिय माहिलो छोराको श्रीमतीलाई चिनेको थिए । माहिली बुहारीले नै उहाको हेरचार गर्थिन । माहिली बुहारीले कोसेइ काइ र आफ्ना जेठाजुहरुको धेरै नकारत्मक कुरा गर्नुभयो। मैले उहाको कुरा सबै सुने। करिब डेढ बर्षपछी उहा कोसेइ कैको सदस्य बन्नुभयो। म जापानबाट फर्किदा उहाको आमा बितु भएछ। म उहाको घरमा गएर रेबरेन्ड हिरोसेसँग सल्लाह गरेर पित्री नामकारण तोरण दियौ।

उहाले अरु २० जनाकोअघी रेबरेन्डसँग कोसेइ काइमा गएर भक्ती गरेको म धेरै खुशी छु भनेर भन्नु भयो।

र योबर्षको सेप्टेम्बरमा मेरो अग्रजको आफ्नै छोरीलाई मिचिबिकी गर्ने मौका पाए।

उहाको आफ्नै छोराछोरीलाई कोसेइ काइ मन पर्दैन भन्ने कुरा त सुनेको थिए तर मिचिबिकी गर्छु भन्ने थियो। सह-संस्थापकले भने जस्तै "गरेर हेरौ" भन्ने कुरा अभ्यास गरे। तेसो गर्दा उहारुलाई कोसेइ काइ मन नपरेको त होईन रहेछ। एक छोरीले आफ्नो श्रीमानको स्वर्गिय बुवाकोनिम्ती पुजा गरिन। उहाले आफ्नो आमाको जनम्जयन्तिमा आफ्ना सबै दाजुभाइदिदिबहिनीलाई बोलाउने कुरा सुने। उहामा आमबुवाप्रती र आफ्ना दाजुभाइप्रती कती गहिरो लगाव रहेछ भन्ने लाग्यो। र उहाको यो लगावमा भएको बुद्धत्वलाई मैले पुज्न पर्छ भन्ने लाग्यो।

यो बर्षको अक्टोबरमा मुख्य मन्दिरमा पुजा थियो र त्यो पुजअघी म आकितामा अभ्यासको लागि गएको थिए। त्यहाँ यामामोतो प्रमुखलाई भेटे र उहाको ससुरा ताइनन मन्दिर बानौने मुख्य मानिस भनेर थाहा पाए। उहा धेरै चोटी ताईवान आउनुभएको रहेछ। उहा ३ बर्षअघी बितु भएको रहेछ र बितुअघी पनि ताईवानका सदस्य खास गरी ९४ बर्षको मेरो अग्रजको बारेमा सोध्नु भएको थियो रे। यामामोतो प्रमुख आफु चाइ ताईवान जानु भएको रहेनछ तर उहालाई आफ्नै ससुराको कामले गर्द ताईवान एकदम नजिक लाग्छ रे। र ससुरा बितेपछी मेरो अग्रजले चिट्ठी पठाउनु भएको थियो रे त्यो मलाई देखाउनु भएको थियो। साह्रै राम्रो जापानि भाषामा लेखिएको चिट्ठी थियो त्यो। ससुराले मेरो अग्रजलाई धेरै चोटी चिट्ठी पठाउनुभएको थियो रे तर जवाफ आएको थिएन। मेरो अग्रजको छोराले बिरामी भएर चिट्ठी लेखान नसकेको हो भनेर भनेका थिए रे।

मेरो अग्रज अझै बाचेको र ताईवानको मन्दिरको बारेमा सोचेर उहा बितु भएको रहेछ। मलाई यो कुराले धेरै मन छोयो। सधै ताइनन मन्दिरको बारेमा सोचेर र आफु बितेपछी पनि आफ्नो बुहारीलाई यो मन्दिरको बारेमा भनेको देख्दा मैले यो २ बर्षमा मेरो अग्रजको बुहारी र छोरीलाई मिचिबिकी गर्न यामामोतोजिले परलोकबाट मद्दत गर्न भएको रहेछ भन्ने लाग्यो। म जापान फर्केपछी यो कुरा मेरो अग्रजको छोरीलाई सुनाए। कोसेइ काइ अद्भुत भएको नै यहाँको संघको माया र दयाले हो जस्तो लाग्छ। पहिलो चोटी यहाँ पुजा गर्न आउँदा माइतिमा फर्केको चेली जस्तो भान भएको थियो। ताइतोमा पनि एस्तै भएको थियो। तर ताइनानको मन्दिरलाई अझै तेस्तो बनाउन सकिएको छैन। तर म सबैको कुरा सुनेर महसुस गरेर सबैजनालाई मुक्ती मिलोस भनेर कामना गर्नु बाहेक अरु उपाय छैन भनेर जन्दा केहि नसोची अघी बढ्ने बिचार गरे।

एसपली दुर्घटनामा छोरा गुमएको जोडिलाई मिचिबिकी गरे। अहिले सम्म पनि दर्द र पिडकलाई माफ गर्न नसकेका ति दुइको कुरा सुन्न पनि गाह्रो हुन्छ। छोराको पित्री नमाकरण गरेर पुजा गर्यौ तर उपदेश सिकाउन सकेको छैन। तर ७० बर्षसम्म समुन्द्रमा हराएको हजुरबा सम्झिदा एक दुइ बर्षको मेहेनत भनेको केहि होईन।

मलाई अरुका कुरा जती घण्टा सुने पनि केहि दुख लाग्दैन। आफ्नो कुरा निर्धक्क कथा सुनाएर मिलेर धर्मको बाटो हिंड्नेछन भन्ने कामना गर्दछु।

यो पटकको धर्मप्रचार तालिममा ३ दिन अरु मन्दिरबाट आएकी एक सदस्यसङ बस्ने मौका मिल्यो। धेरैबेर उनको कुरा सुने। ४० बर्षकी उनिमा अनिद्राको रोग रहेछ र उनिले

होजामा त्यो समस्या भनिन । र त्यो रातिदेखी औषधीबिना सुत्न सकेकी रहिछिन । उनको पनि मिचिबिकी गरेको मान्छेले छोडेकोले १२ बर्षसम्म एक्लो महसुस गरेकी रहिछिन । अरु कार्यक्रममा पनि भाग नलिएकोले यहाँको उपदेश धेरै थाहा रहेनछ । देश फर्केपछी उनिले ध्यान गरी बोधिसत्व बाटो हिद्छु भनेकी छिन । त्यो कुरा मेरो आफ्नै जस्तो लागेको छ । अरु पनि परिवारको समस्या भएकाहरुलाई यहाँको ज्ञान दिनु पर्ने धेरै छन । यहाँबाट छोडेर गएका पनि धेरै छन ।

तर मलाई यो उपदेशको बाटोमा हिडेकोमा जोसुकैले सुख पाउने छन भन्ने बिश्वास छ । अब पनि संस्थापकको उपदेशमा हिडी सधै हासेर अरु सदस्यसँग मिलेर भक्ती गर्दै जाने प्रण गर्दछु ।

सबैजना धन्यवाद ।

ताइनान मन्दिरमा प्रवचन गर्दै चेनजी ।

होजा गर्दै चेनजी ।

१२औ अध्याय देवदत्त (दोस्रोभाग)

क्लेश (चिन्ता) लाई कसरी उपयोग गर्नाले सुकर्म र कुकर्म छुट्टिन्छ

क्लेश सबैमा हुन्छ । भिक्षुहरु क्लेशबाट मुक्त हुन्छु भनेर कोसिस गर्छन तर हामी जस्ता सर्बसाधारणलाई धेरै गाह्रो हुन्छ । नसकिने कुरा गर्नु भनेको अप्राकृतिक हो । तेसैले हामीले क्लेशलाई सकारात्मकरुपमा लिनु पर्छ भनेर सिकाइन्छ । यो नै माहायानको बाटो हो । जस्तो कि "पैसा कमाउन सकौ" भन्ने क्लेशलाई "अरुको निम्ती कमाउछु" भन्ने सकारात्मक सोच राखेमा पैसा कमाउन सकारात्मक शक्ती प्राप्त हुन्छ ।

देवदत्तले केल्शलाई क्लेश कै रुपमा मात्र लिए । त्यो नै "कुकर्म" हो । तर माहायानमा क्लेशलाई सुकर्ममा लग्न सकिन्छ भनिएको छ । असल र खराब मान्छेको फरक भनेको एति मात्र हो । तेही भएर देवदत्तले पनि ध्यान गरेर एस्तो क्लेशलाई सकारात्मक रुपमा बदल्न सकेर अन्त्यमा बुद्ध बनेका थिए । यो कुरा नै यो अध्यायको दोस्रो भागमा सिक्न पर्ने कुरा हो ।

अब दोस्रो भागमा ।

समुन्द्र सतहबाट आएका बिद्याबुद्धलाई बुद्धिबुद्धले प्रसन्सा गरेर "समुन्द्रको सतहमा कस्तो उपदेश दियौ त ?" भनेर सोध्दा "खाली सद्धर्म पुन्डरिक उपदेश दिए" भन्ने जवाफ आयो । र "सर्बसाधारण पनि यो उपदेसबाट तुरुन्तै बुद्ध हुन सक्ने छन त ?" भनेर पनि सोधे । र बिद्याबुद्धले "छन ८ बर्षकी नागराजाकी पुत्री छन जो बुद्ध हुन सक्ने छिन" भनेर जवाफ दिन्छन । तेस्तो भन्दा नागराजाकी पुत्री प्रकट भएर शाक्यमुनिलाई प्रणाम गर्छिन ।

त्यो देखेर सरिपुत्त अचम्म भएर नागराजा पुतृलाई "बुद्धको उपदेश भनेको अनन्त समय लगाएर ध्यान गरेर ६ परिमिता अभ्यास गरेपछी मात्र बुद्ध हुन सम्भब छ । जोसुकैले गर्न सक्ने कुरा होईन" भनेर भन्छन ।

नागराज पुतृले त्यो कुराको जवाफ नदिइकन खाली माला शाक्यमुनिलाई अर्पण गर्छिन । त्यो माला नै सर्बसंसारमा सबैभन्दा महत्वपुर्ण माला थियो । त्यो माला बुद्धले स्विकार गर्छन । नागराजा पुतृले बुद्धिबुद्ध र सरिपुत्ततिरा हेरेर " बुद्धले मैले अर्पण गरेको मालालाई स्विकार गर्नु भयो तेसैले म बुद्ध भए" भनेर भन्छिन र उनि

केटाको रुप धारण गएर दक्षिणको दिशामा धेरै टाढा गएर बुद्धको रुपमा उपदेश फैलाउछिन ।

त्यो देखेर बुद्धिबुद्ध र सरिपुत्त धेरै अचम्म मान्छन र यो कुराको अद्भुतताले धेरै प्रभाबित हुन्छन ।

नारीबुद्ध

पहिला जहाँ पनि एस्तै थियो र भारतमा पनि पुरुष भन्दा नारिहरु धेरै पछाडी थिए उनिहरुलाई पापी जस्तरी हेरिन्थ्यो र मुक्ती दिन नकसिने प्राणी जस्तो गरी हेरिन्थ्यो ।

जस्तो सुकै नारी पनि सर्बश्रेष्ठ मानिस बन्न सक्छन (बुद्ध) तेसैले यो “देवदत्त” आध्याय एक सर्बोत्तम घोषणा हो । नारीपुरुष बराबर हुन्छन भन्ने साएद यो पहिलो घोषणा थियो होला ।

नारिपुरुषमा सन्तान प्राप्तीका निम्ती भिन्नभिन्न कार्यको निम्ती भिन्नभिन्न अङ्, प्रकृती अबस्य हुन्छ । एस्ता अलगलग कुराहरु मिलेर नारिपुरुष दुबै मिलेर राम्रोसँग घर बसालेर परिवार बनाएर यो समाज बनाएर आएका हुन । तेही भएर यि दुबै बराबर हुन भन्ने कुरा बिर्सनु हुँदैन । यो नै नारीपुरुष समानताको वास्तविक र सामाजिक रुप हो ।

एस्तो कुरा बुझे पनि त्यो बेलामा पुरुषभन्दा नारी पछी छन भन्ने कुरा सबैको मनमा थियो । शाक्यमुनिले एस्तो भित्री कुरालाई बुझेर मानिसको सुपमा समानता (बुद्ध बन्न सक्ने) भन्ने कुरा नै समानताको ग्यारेन्टी हो भन्ने कुरा देखाएका हुन । मतलब “नारी पुरुष जे सुकै भए पनि मानव सबैमा बुद्धत्व हुन्छ” भन्ने बिचार फैलाएका हुन ।

तर नागराज पुत्री नारी हुँदा होईन कि पुरुष हुँदा बुद्ध बनेको कुरा अलि असहज लाग्न सक्छ होला । यो कुरा त्यो

बेलाको भारतका मान्छेले सहज रुपमा लिन सकुन भन्ने कुरा बिचार गरेर पुरुषको रुप धारण गरी बुद्ध बनेको भनेर नाटकिय रुपमा प्रस्तुत मात्र गरिएको हो जस्तो लाग्छ । एसमा अरु गहिरो अर्थ छ भनेर नसोच्दा होला ।

आस्थाको ठुलो शक्ति

तर समुन्द्रबाट आएको ८ बर्षकी नागपुत्री तुरुन्तै बुद्ध बनेको भन्ने कुरा सरिपुत्तले पत्याएका थिएन तर यो कुरामा तलका यि कुराहरु समेटिएका छन ।

८ बर्षकी पुत्री भनेको "बालक जस्तो चोखो मन” भन्ने कुरा हो र समुन्द्र भनेको हाम्रो संसारबाट धेरै टाढा भन्ने कुरालाई देखाउन खोजिएको हो । र सर्बसंसारको सबैभन्दा अमुल्य माला भनेको “आस्था” नै हो ।

बालकमा हुने जस्तो चोखो मनले बुद्धको उपदेशमा आस्था राखेमा तेहिबेलादेखी हामी बुद्धसँग एक हुनेछौ । र ब्रह्मन्ड हाम्रो आफ्नै बन्नेछ । तेही भएर “आस्था” नै सर्बसंसारको सबैभन्दा महत्वपुर्ण कुरा हो ।

तेस्तो माला बुद्धले तुरुन्तै स्विकार गरेको भनेको “आस्था” भएमा तुरुन्तै बुद्धको मनमा जान सकिन्छ भन्ने कुरा हो। तेस्तो कुरा नै बुद्ध बन्ने सबैभन्दा छोटो बाटो हो।

हाम्रो समाजको बिकास हुँदै जादा मानिसहरु भौतिक तथ्य मात्र लिएर धर्मलाई नकार्ने गर्छन। तथ्य भन्ने कुरा महत्वपुर्ण हुन्छ तर त्यो तेस्मा नै समाप्त हुन्छ। हाम्रो मनभित्र हुने बुद्धत्वभित्र पस्न सकिन्न। तर समुन्द्रको नागपुत्री जस्तै बालक जसले अरु केहि सिकेकी छैन तेस्तो चोखो मन भएकाले बुद्धको उपदेशलाई मनभित्रबाट लिने छिन र तुरुन्तै बुद्धत्वपथमा जाने छिन।

हामीले बुद्धको उपदेश सिक्दा अहिलेसम्म सिकेका शिक्षा, अटल बिचार, हामीमा हुने अनुभवलाई बिर्सेर उपदेश मात्र लिन जरुरी हुन्छ। यो कुरा यो “देवदत्त” र १३औ अध्याय “साहयता”मा बिस्तृत गरिने नारीबुद्धबाट राम्रोसँग सिक्न पर्ने हुन्छ।

This is an Nepali translation of text that originally appeared in Japanese in *Hokke sanbu kyo: Kaku hon no aramashi to yoten,* by Rev. Nikkyo Niwano, the founder of Rissho Kosei-kai (Kosei Publishing, 1991 [revised edition, 2016], pp. 126–132).

१ बर्ष कसरी बिताउने ?

नयाँबर्षको शुभकामना छ!

“एक बर्ष के गर्ने भन्ने कुरा नयाँबर्षको दिनमा थाहा हुन्छ” भनेर भनिछ । साधारण बर्ष बनाउने कि महत्वपूर्ण बनाउने हो सुरुमा नै ध्यान दिनु पर्दछ ।

अध्यक्षले “कस्तो बर्ष बनाउने हो आफुमा भर पर्छ” भनेर भनि, खासै अरु केहि नभएका राहुलले संस्था ब्यबस्थामा ध्यान दिएर बिनम्र भएर भक्ती गर्दै उपदेशको अभ्यास गरेको कुरा धेरै ठुलो हो भनेर सिकाउनु भएको छ ।

बुद्धत्वमा आभारि भएर क्लेशबाट टाढा भएर “साचो आफु” म फर्किन बिनम्र र भद्र हुन नबिर्सी हरेक दिन हासिखुशी बिताउन मन छ!

रिश्शो कोसेइ काइ अन्तिाष्ट्रय बिभाग बनदेशक

कोइबि साइतो

We welcome comments on our newsletter Living the Lotus: living.the.lotus.rk-international@kosei-kai.or.jp

Rissho Kosei-kai: A Global Buddhist Movement

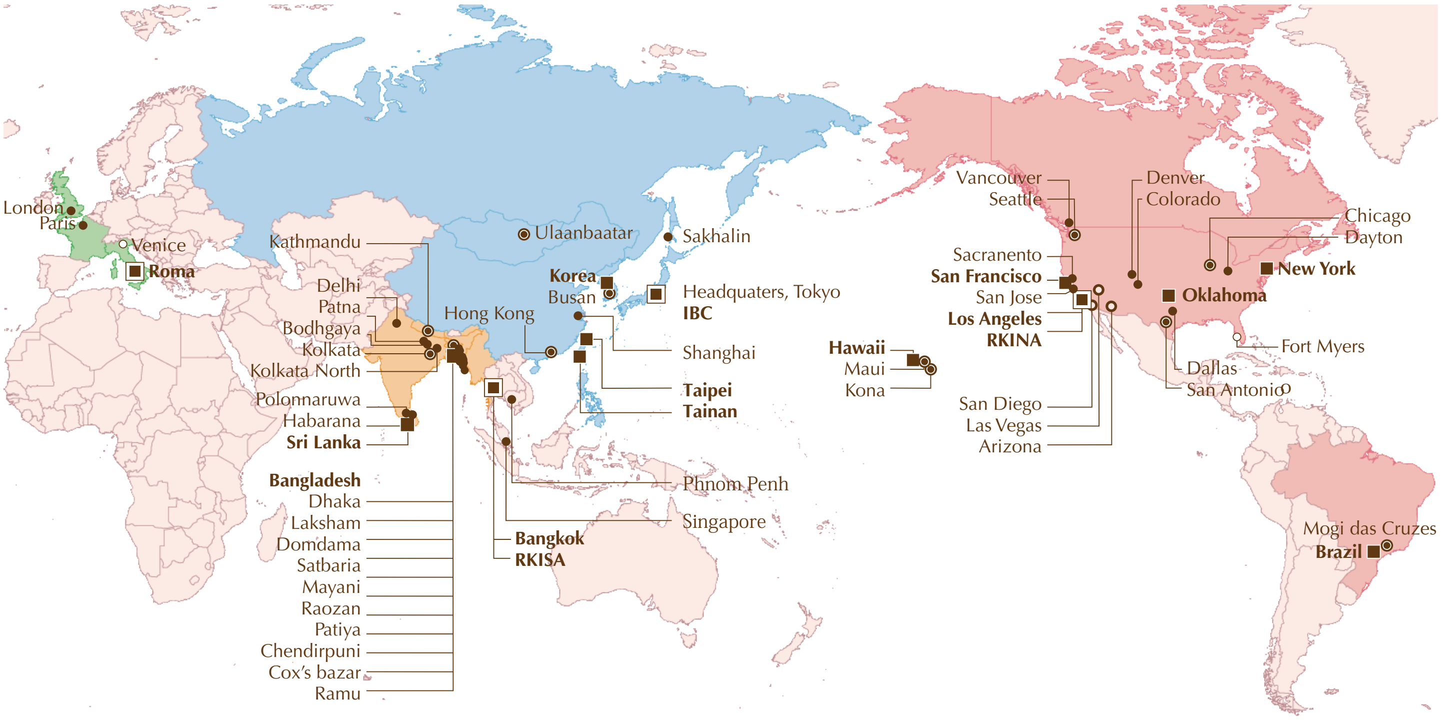

Rissho Kosei-kai Buddhist Church of Hawaii
2280 Auhuhu Street, Pearl City, HI 96782, USA
TEL: 1-808-455-3212FAX: 1-808-455-4633
Email: info@rkhawaii.org URL: http://www.rkhawaii.org

Rissho Kosei-kai Maui Dharma Center
1817 Nani Street, Wailuku, HI 96793, USA
TEL: 1-808-242-6175 FAX: 1-808-244-4625

Rissho Kosei-kai Kona Dharma Center
73-4592 Mamalahoa Highway, Kailua-Kona, HI 96740, USA
TEL: 1-808-325-0015 FAX: 1-808-333-5537

Rissho Kosei-kai Buddhist Center of Los Angeles
2707 East First Street, Los Angeles, CA 90033, USA
POBox 33636, CA 90033, USA
TEL: 1-323-269-4741 FAX: 1-323-269-4567
Email: rk-la@sbcglobal.net URL: http://www.rkina.org/losangeles.html

Please contact Rissho Kosei-kai Buddhist Center of Los Angeles
Rissho Kosei-kai Buddhist Center of Arizona
Rissho Kosei-kai Buddhist Center of Colorado
Rissho Kosei-kai Buddhist Center of San Diego
Rissho Kosei-kai Buddhist Center of Las Vegas
Rissho Kosei-kai Buddhist Center of Dallas

Rissho Kosei-kai of San Francisco
1031 Valencia Way, Pacifica, CA 94044, USA
POBox 778, Pacifica, CA 94044, USA
TEL: 1-650-359-6951 FAX: 1-650-359-6437
Email: info@rksf.org URL: http://www.rksf.org

Please contact Rissho Kosei-kai of San Francisco
Rissho Kosei-kai of Sacramento
Rissho Kosei-kai of San Jose

Rissho Kosei-kai of New York
320 East 39th Street, New York, NY 10016, USA
TEL: 1-212-867-5677 Email: rkny39@gmail.com URL: http://rk-ny.org

Rissho Kosei-kai of Chicago
1 West Euclid Ave., Mt. Prospect, IL 60056, USA
TEL: 1-773-842-5654
Email: murakami4838@aol.com URL: http://rkchi.org

Rissho Kosei-kai of Fort Myers
URL: http://www.rkftmyersbuddhism.org

Rissho Kosei-kai Dharma Center of Oklahoma
2745 N.W. 40th St., Oklahoma City, OK 73112, USA
POBox 57138, Oklahoma City, OK 73157, USA
TEL: 1-405-943-5030 FAX: 1-405-943-5303
Email: rkokdc@gmail.com URL: http://www.rkok-dharmacenter.org

Rissho Kosei-kai Dharma Center of Denver
1255 Galapago St. #809 Denver, CO 80204, USA
TEL: 1-303-446-0792

Rissho Kosei-kai Dharma Center of Dayton
617 Kling Drive, Dayton, OH 45419, USA
URL: http://www.rkina-dayton.com

The Buddhist Center Rissho Kosei-kai International of North America (RKINA)
2707 East First St., Suite #1, Los Angeles, CA 90033, USA
TEL: 1-323-262-4430 FAX: 1-323-262-4437
Email: info@rkina.org URL: http://www.rkina.org

Rissho Kosei-kai Buddhist Center of San Antonio
(Address) 6083 Babcock Road, San Antonio, TX 78240, USA
(Mail) POBox 692042, San Antonio, TX 78269, USA
TEL: 1-210-561-7991 FAX: 1-210-696-7745
Email: dharmasanantonio@gmail.com
URL: http://www.rkina.org/sanantonio.html

Rissho Kosei-kai of Seattle's Buddhist Learning Center
28621 Pacific Highway South, Federal Way, WA 98003, USA
TEL: 1-253-945-0024 FAX: 1-253-945-0261
Email: rkseattlewashington@gmail.com
URL: http://buddhistlearningcenter.org

Rissho Kosei-kai of Vancouver
Please contact RKINA

Risho Kossei-kai do Brasil
Rua Dr. José Estefno 40, Vila Mariana, São Paulo-SP, CEP 04116-060, Brasil
TEL: 55-11-5549-4446, 55-11-5573-8377
Email: risho@rkk.org.br URL: http://www.rkk.org.br

Facebook: https://www.facebook.com/rishokosseikaidobrasil
Instagram: https://www.instagram.com/rkkbrasil

Risho Kossei-kai de Mogi das Cruzes
Av. Ipiranga 1575-Ap 1, Mogi das Cruzes-SP, CEP 08730-000, Brasil

在家佛教韓国立正佼成会
〒 04420 大韓民国 SEOUL 特別市龍山區漢南大路 8 路 6-3
6-3, 8 gil Hannamdaero Yongsan gu, Seoul, 04420, Republic of Korea
TEL: 82-2-796-5571 FAX: 82-2-796-1696

在家佛教韓国立正佼成会釜山支部
〒 48460 大韓民国釜山廣域市南區水營路 174, 3F
3F, 174 Suyoung ro, Nam gu, Busan, 48460, Republic of Korea
TEL: 82-51-643-5571 FAX: 82-51-643-5572

社團法人在家佛教立正佼成會
台湾台北市中正區衡陽路 10 號富群資訊大厦 4 樓
4F, No. 10, Hengyang Road, Jhongjheng District, Taipei City 100, Taiwan
TEL: 886-2-2381-1632, 886-2-2381-1633 FAX: 886-2-2331-3433

台南市在家佛教立正佼成會
台湾台南市崇明 23 街 45 號
No. 45, Chongming 23rd Street, East District, Tainan City 701, Taiwan
TEL: 886-6-289-1478 FAX: 886-6-289-1488
Email: koseikaitainan@gmail.com

Rissho Kosei-kai South Asia Division
Thai Rissho Friendship Foundation
201 Soi 15/1, Praram 9 Road, Bangkapi, Huaykhwang, Bangkok 10310, Thailand
TEL: 66-2-716-8216 FAX: 66-2-716-8218

Rissho Kosei-kai of Kathmandu
Ward No. 3, Jhamsikhel, Sanepa-1, Lalitpur, Kathmandu, Nepal

Rissho Kosei-kai of Kolkata
E-243 B. P. Township, P. O. Panchasayar, Kolkata 700094, India

Rissho Kosei-kai of Kolkata North
AE/D/12 Arjunpur East, Teghoria, Kolkata 700059, West Bengal, India

Rissho Kosei-kai of Bodhgaya Dharma Center
Ambedkar Nagar, West Police Line Road, Rumpur, Gaya-823001, Bihar, India

Rissho Kosei-kai of Patna Dharma Center

Rissho Kosei-kai of Central Delhi
77 Basement D.D.A. Site No. 1, New Rajinder Nagar, New Delhi 110060, India

Rissho Kosei-kai of Singapore

Rissho Kosei-kai of Phnom Penh
W.C. 73, Toul Sampaov Village, Sangkat Toul Sangke, Khan Reouseykeo, Phnom Penh, Cambodia

RKISA Rissho Kosei-kai International of South Asia
Thai Rissho Friendship Foundation
201 Soi 15/1, Praram 9 Road, Bangkapi, Huaykhwang, Bangkok 10310, Thailand
TEL: 66-2-716-8141 FAX: 66-2-716-8218

Rissho Kosei-kai of Bangkok
Thai Rissho Friendship Foundation
201 Soi 15/1, Praram 9 Road, Bangkapi, Huaykhwang, Bangkok 10310, Thailand
TEL: 66-2-716-8216 FAX: 66-2-716-8218 Email: info.thairissho@gmail.com

Rissho Kosei Dhamma Foundation
No. 628-A, Station Road, Hunupitiya, Wattala, Sri Lanka
TEL: 94-11-2982406 FAX: 94-11-2982405

Rissho Kosei-kai of Polonnaruwa

Rissho Kosei-kai Bangladesh
85/A Chanmari Road, Lalkhan Bazar, Chittagong, Bangladesh
TEL/FAX: 880-31-626575

Rissho Kosei-kai Mayani
Mayani Barua Para, Mirsarai, Chittagong, Bangladesh
Rissho Kosei-kai Damdama
Damdama Barua Para, Mirsarai, Chittagong, Bangladesh
Rissho Kosei-kai Patiya
China Clinic, Patiya Sadar, Patiya, Chittagong, Bangladesh

Rissho Kosei-kai Satbaria
Village: Satbaria Bepari Para, Chandanaih, Chittagong, Bangladesh

Rissho Kosei-kai Chendhirpuni,
Village: Chendhirpuni, P.O.: Adhunogar, P.S.: Lohagara, Chittagong, Bangladesh

Rissho Kosei-kai Dhaka
408/8 DOSH, Road No 7 (West), Baridhara, Dhaka, Bangladesh

Rissho Kosei-kai Laksham
Village: Dhupchor, Laksham, Comilla, Bangladesh

Rissho Kosei-kai Cox's Bazar
Ume Burmize Market, Tekpara, Sadar, Cox's Bazar, Bangladesh

Rissho Kosei-kai Cox's Bazar, Ramu Shibu

Rissho Kosei-kai Raozan
Dakkhin Para, Ramzan Ali Hat, Raozan, Chittagong, Bangladesh

Buddiyskiy khram "Lotos"
4 Gruzinski Alley, Yuzhno-Sakhalinsk 693005, Russia
TEL: 7-4242-77-05-14

Rissho Kosei-kai of Hong Kong
Flat D, 5/F, Kiu Hing Mansion, 14 King's Road, North Point, Hong Kong, China

Rissho Kosei-kai Friends in Shanghai

Rissho Kosei-kai of Ulaanbaatar
(Address) 15F Express Tower, Peace avenue, khoroo-1, Chingeltei district, Ulaanbaatar 15160, Mongolia
(Mail) POBox 1364, Ulaanbaatar-15160, Mongolia
TEL: 976-70006960 Email: rkkmongolia@yahoo.co.jp

Rissho Kosei-kai of Erdenet
2F Ikh Mandal building, Khurenbulag bag, Bayan-Undur sum, Orkhon province, Mongolia

Rissho Kosei-kai di Roma
Via Torino, 29, 00184 Roma, Italia
TEL/FAX: 39-06-48913949 Email: roma@rk-euro.org

Rissho Kosei-kai of the UK
Rissho Kosei-kai of Paris
Rissho Kosei-kai of Venezia

Rissho Kosei-kai International Buddhist Congregation (IBC)
166-8537 東京都杉並区和田 2-7-1 普門メディアセンター 3F
Fumon Media Center 3F, 2-7-1 Wada, Suginami-ku, Tokyo 166-8537, Japan
TEL: 03-5341-1230 FAX: 03-5341-1224 URL: http://www.ibc-rk.org

Published by Rissho Kosei-kai International